

Uitgave voor leden en donateurs van de VBH/april 2014/derde jaargang/nummer 1
Redactie:yrrah47@planet.nl. Internet:www.vbh-historie.nl

Inhoudsopgave

- VBH op bezoek bij Capital Amsterdam
- Museum Joh. Enschede Haarlem
- Bedrijfscollecties; wat moet je ermee?
- Stichting Ontferfd Goed
- Studiemiddag Stichting Bedrijfsgeschiedenis
- Archieven Heineken Brouwerij
- Geld van toen
- NEHA 100 jaar
- Agenda

Ledenvergadering van de VHB op 17 april 2014 bij de Stichting Capital Amsterdam.

<http://www.capitalamsterdam.com/>

Op de vergadering kwamen de volgende onderwerpen aan de orde:

Input voor de Nieuwsbrief, Harry Hendriks maakt de nieuwsbrief, maar is o.a. afhankelijk van input van bestuur en leden, dus gaarne nieuws, interessante gebeurtenissen e.d. mailen aan: yrrah47@planet.nl

Het bestuur is steeds op zoek naar nieuwe leden, maar wie denkt daaraan een bijdrage te kunnen leveren, svp mailen aan info@vbh-bedrijfshistorie.nl

Bestuursverkiezing. Na de vergadering heeft Annemarie Spaargaren zich gemeld als 4^e bestuurslid, zij wil zich met name op de acquisitie richten van nieuwe leden.

Het bestuur heeft een artikel laten schrijven (zie elders in deze Nieuwsbrief) over de toch precare situatie van een aantal bedrijfscollecties, dit zal in het blad MuseumVisie van de Museumvereniging worden gepubliceerd. Hopelijk ontstaat daardoor discussie in het veld, er dan ook een persbericht worden verstuurd zodat het door de rest van de wereld wordt opgepakt. Een ander middel is om te laten zien dat bedrijfscollecties de moeite waard zijn is een gezamenlijke agenda laten maken door Bekking en Blitz met bijdragen van de leden van VBH. Er wordt hiervoor een projectgroepje ingesteld: Annesietske Stapel, Jaap-Jan Mobron en Ingrid Elferink zullen een opzet maken voor de leden.

Datum: april 2014

Blad: 2/11

De middag werd vervolgd met een film over de beurs(geschiedenis) en een korte inleiding over de Stichting kregen we een presentatie over beurseducatie en Beursexperience door Ton Ruitenburg. Vervolgd door een rondleiding door de Experience en het prachtige beursgebouw(met gids). Het geheel werd afgesloten met een borrel en voor alle deelnemers was er een goodybag met een mooi boek over het beursgebouw, een dvd en een facsimiliuitgave van het eerste VOC aandeel. De voorjaarsbijeenkomst werd dit keer georganiseerd door de Stichting Capital Amsterdam op Beursplein 5. We werden warm welkom geheten door Cherelt Kroeze.

Drukkerij Enschede Museum

Jos van Leeuwen van Koninklijke Joh. Enschede in Haarlem heeft De Nederlandsche Bank (DNB) een cadeautje gegeven. Een afdruk van het allereerste bankbiljet en het eerste orderboek. Het eerste biljet, met als bijnaam roodborstje, rolde gisteren precies tweehonderd jaar geleden van de

persen. Roodborstje, 's lands oudste bankbiljet, is precies tweehonderd jaar oud. Voor de drukkerij is de overhandiging een moment van aandacht om de DNB er aan te herinneren dat Enschedé op dit moment weliswaar geen papiergeld meer drukt voor De Nederlandsche Bank, maar in de toekomst graag vooraan staat bij dergelijke orders. In 1814 begon deze relatie om pas in het jaar 2004 te worden beëindigd. Papiergeld was in 1814 iets nieuws. Er voeren nog trekschuiten door de Leidsevaart en de auto moest nog worden uitgevonden. Papiergeld was in die dagen vreemd, weet conservator Johan de Zoete van het Enschedémuseum. Er was aanvankelijk ook weinig vertrouwen in de nieuwe vinding. Mensen die een bankbiljet in handen kregen, maakten zich snel op naar de bank te gaan om het waardepapier letterlijk in klinkende munt om te zetten.

Conservator De Zoete overziet de geschiedenis van de drukkerij in het Enschedémuseum, een rustige plek in de drukkerij in de Waarderpolder waar het naar boeken ruikt en klassieke muziek op de achtergrond klinkt. Op deze plek is alles uitgestald wat de familie Enschedé, tot voor kort de eigenaren van de drukkerij, al die jaren hebben bewaard.

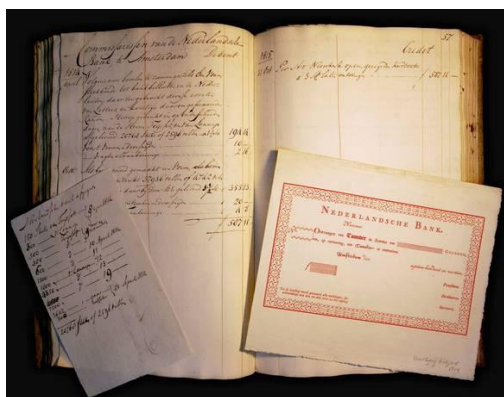
Het eerste biljet werd roodborstje genoemd, naar de rode kleur van de drukinkt. De waarde van het biljet moest met de hand worden aangebracht door iemand van de bank waar het ook kon worden ingeleverd. Alleen op van tevoren afgesproken tijden, zo staat op het biljet in kleine letters dat het biljet alleen kan worden ingewisseld in de voormiddag van tien tot drie uur namiddag.

Datum: april 2014

Blad: 3/11

Orderboek

Van het eerste bankbiljet zijn er heel wat gedrukt: het orderboek meldt dat de eerste aflevering 150 biljetten omvatte, maar in heel april werden er volgens datzelfde orderboek al 20.768 stuks gemaakt. Nieuwlichterij of niet, het liep dus storm voor de eerste bankbiljetten. Bij deze biljetten is het niet gebleven, want Enschedé was bijna twee eeuwen huisdrukker van De Nederlandsche bank, een monopolie dat verdween bij de introductie van de euro. Momenteel werkt men bij de geldpers aan een order van eurotientjes voor de Europese Centrale Bank. Terugkijkend op twee eeuwen gelddrukken, vallen de astronomische aantallen bankbiljetten op die in de drukkerij zijn vervaardigd. Voorheen gingen bankbiljetten soms wel tientallen jaren mee, tegenwoordig worden ze eerder vervangen. Dat blijkt uit de vervaardiging van het eurotientje dat weer andere veiligheidskenmerken heeft dan het eerste eurotientje.

Benadering

De conservator weet slechts bij benadering hoeveel typen bankbiljetten er zijn gemaakt bij Enschedé. Dat zijn er ongeveer 55.000, inclusief de

proefdrukken met de verschillende watermerken. Een groot aantal dat nog verbleekt als je de 3,5 miljoen postzegels ernaast zet die in het museum zijn opgeslagen. Gedrukt werd er bij Enschedé en gedrukt moet er blijven worden. Alleen de omstandigheden veranderen. Zo hangt bij de ingang van het museum een oude waarschuwing aan de werknemers. Het bordje is een beetje uit de tijd: 'Verzoeken de afdeeling niet door spuwen of op andere wijze te verontreinigen'.

Bedrijfscollecties: wat doe je ermee?

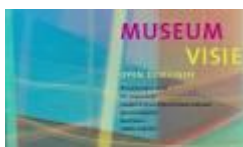
2 januari 2014, nieuwsbericht op radio 1: "werknemers willen OAD-collectie redden". Het failliete reisconcern OAD blijkt een flinke bedrijfscollectie te hebben, verzameld door een aantal enthousiaste werknemers. De collectie wordt bewaard in de OAD-hoofdvestiging in Holten. Door het faillissement zit de collectie vast in de boedel. Geschatte waarde : € 2000. De Oudheidkamer Holten wil de collectie graag hebben, maar heeft geen geld voor de overname.

Bedrijfscollecties vormen binnen het Nederlandse Culturele Erfgoed een aparte categorie. Er is niet een overkoepelend orgaan dat er verantwoordelijk voor is en vanwege de diversiteit van de herkomst is het ook lastig om er eenduidig mee om te gaan. Vaak leiden deze collecties een verborgen leven, worden ze bedreigd door gebrek aan geld of belangstelling. Meestal zijn deze verzamelingen door een persoon bij elkaar gebracht, vaak (oud-)werknemers, en met de inzet of beschikbaarheid van deze persoon is het lot van de collectie verbonden. De vraag

Datum: april 2014

Blad: 4/11

is natuurlijk: moeten alle bedrijfscollecties voor de eeuwigheid bewaard worden, wie bepaalt dat en hoe gaan we er als Collectie Nederland er vervolgens mee om?

Dit artikel is een poging om de bedrijfscollecties te categoriseren en vraagt aandacht voor de Vereniging Bedrijf & Historie, die zich het lot van dit vaak unieke erfgoed aantrekt.

Vereniging Bedrijf & Historie

Bij grote en meestal wat oudere ondernemingen in Nederland bevinden zich indrukwekkende historische collecties. Verborgen voor de buitenwereld en soms zelfs voor de eigen collega's. De collecties zijn soms van nationaal historisch belang maar worden veelal onderbenut, onderbemand en niet optimaal beheerd.

Omdat onbekend onbemand maakt, is in 2010 de **Vereniging Bedrijf & Historie (VBH)** opgericht. Een belangenvereniging met als doel het bijeenbrengen van bedrijven, ondernemingen en instellingen die in het bezit zijn van een bedrijfshistorische collectie, ten einde deze collecties voor het nageslacht te behouden en om het fenomeen bedrijfscollecties onder een breder publiek bekend te maken, zowel binnen als buiten het eigen bedrijf. Tevens wil men het personeel dat met deze collecties werkt, professionaliseren en zoekt men samenwerking met verwante organisaties.

Momenteel telt de Vereniging 20 leden: ABN AMRO, AEGON, ANWB, ASR Nederland, Lucas Bols, Douwe Egberts MB 1753, Heineken Collection, Historisch Museum NLR, ING, Kas Bank, KPN, Museum Enschedé, Museum Rotterdam, Nationale Nederlanden, Raboboank, Koninklijke Saan, SNS Bank, Stichting Capital Amsterdam, Suiker Unie en Tata Steel. Vogels van diverse pluimage dus, waarin wel opvallend veel financiële instellingen.

Indeling in categorieën:

Als je het fenomeen bedrijfscollectie wat nader bestudeert, valt er een indeling te maken door te bekijken hoe ermee is omgegaan, of hoe ermee omgegaan wordt.

Opgeheven collecties:

Ten eerste zijn er collecties waarvan we weten dat ze bestaan hebben, maar die opgeheven en verkocht zijn, zoals bv de collectie van de zilverfabriek van Kempen & Begeer, die in verschillende porties verkocht is in de jaren '90. Verschrikkelijk jammer omdat met name het archief van dit bedrijf onschatbare informatie bevatte over de productie van penningen.

Ook de collectie van het Sikkens Verfmuseum in Sassenheim is onlangs opgeheven. Dit museum, dat sinds de oprichting toegespitst was op het schildersambacht, is inmiddels getransformeerd in het Sikkens Experience Center en richt zich nu op de geschiedenis van het verfmerk Sikkens. Objecten die hierdoor niet meer in de collectie pasten, zijn onder begeleiding van Stichting Ontferfd Goed ontzamd en vervolgens van Sassenheim naar Den Bosch verhuisd, waar ze nu ter adoptie (m.a.w. te koop) aangeboden worden.

Datum: april 2014

Blad: 5/11

Ondergebracht in groter museum

Ruim 100 jaar geleden begon Verkade als een brood -en beschuitfabriek aan de oevers van de Zaan. Door de jaren heen groeide het merk Verkade uit tot één van de bekendste merken van Nederland. In de afgelopen 100 jaar hebben de Verkade fabrieken 48 soorten biscuit geproduceerd, tientallen soorten chocolade, toffees, bonbons, wafels, beschuit, koek, zoutjes en waxinelichtjes. De familie Verkade heeft altijd met hart en ziel aan het familiebedrijf gewerkt. Vanaf de eerste generatie, eind 19e eeuw, tot en met de dag van vandaag heeft de familie trots de bedrijfsontwikkeling vastgelegd en zorgvuldig bewaard. Het resultaat is een bedrijfscollectie bestaande uit 9.000 foto's, 1.000 affiches, displays, reclame uitingen, 2.000 verpakkingen en 700 productiemiddelen, met als pronkstukken de werkende biscuit-, waxine -en chocolade-machinelijnen. De collectie vertelt niet alleen maar de geschiedenis van het bedrijf; het staat ook symbool voor het Nederlands industriële erfgoed. Sinds 2009 is deze collectie ondergebracht bij het Zaan Museum, die deze collectie als voorbeeld heeft genomen voor de industriële ontwikkeling van de Zaanstreek. Bijzonder, omdat dit de eerste bedrijfscollectie is die echt museaal wordt gepresenteerd. Bijzonder, omdat het een hele fabriek tot leven brengt.

Het Museum Rotterdam, lid van de Vereniging Bedrijf & Historie, schenkt ook veel aandacht aan de bedrijvigheid van de stad. Op de website is zelfs een speciale sectie aan dit onderwerp gewijd. Ook de verzameling van de firma Van Nelle, tegenwoordig officieel onderdeel van

de bedrijfsverzameling van Douwe Egberts, is in langdurig bruikleen in Rotterdam.

Eigen museum:

Het komt ook voor dat bedrijfscollecties los van het oorspronkelijke bedrijf een doorstart krijgen. Een zeer geslaagd voorbeeld hiervan is het Glasmuseum in Leerdam dat los staat van Royal Leerdam, maar wel sterk gelieerd met het bedrijf, uitgegroeid is tot een zeer professioneel museum.

In Helmond is het op particulier initiatief ontstane EDAH-museum gevestigd. De voormalig directeur van het EDAH-concern, de heer Th. de Wit, heeft in zijn laatste jaren als directeur, toen hij al wist dat de EDAH-formule zou verdwijnen, het verleden van zijn bedrijf bewaard. Met als resultaat een enorme collectie EDAH- producten, displays, archief, kasboeken, foto's etc. Het museum is gevestigd in het voormalige hoofdkantoor op een industrieterrein, maar er zijn ambities om te verhuizen naar de oorspronkelijke vestigingsplek aan het Wilhelminakanaal. Op mijn vraag of er nagedacht is over de continuïteit van de collectie en professionele standaarden van behoud en beheer gaf de heer De Wit ten antwoord dat er op dit gebied samengewerkt wordt met het Gemeentemuseum Helmond.

Verborgene collecties:

Een groot deel van de bedrijfscollecties leven een bestaan in verborgenheid. Het beroemdste voorbeeld hiervan is de collectie van de Koninklijke Joh. Enschedé in Haarlem, een enorme collectie van alles wat het bedrijf in drie eeuwen heeft geproduceerd, inclusief alle archieven. Een goudmijn voor de ontwikkeling van de Nederlandse

Datum: april 2014

Blad: 6/11

grafische sector en vormgeving. Vanwege de veiligheidsmaatregelen van het bedrijf is dit prachtige museum niet toegankelijk voor publiek.

Ook andere grote bedrijven zijn in het bezit van fraaie bedrijfscollecties, o.a. Shell, ABN AMRO, ING, Nationale Nederlanden, maar ook deze collecties zijn beperkt toegankelijk. Overigens heeft de Rabobank in de centrale hal van het hoofdkantoor in Utrecht wel een museumruimte die vrij toegankelijk is.

Ingezet als marketing tool:

Steeds vaker zie je dat bedrijfscollecties ingezet worden als marketing tool. De Heineken Experience in Amsterdam is daar een voorbeeld van, al komt het bedrijfsverleden er vrij bekaaid af in deze, toch vooral op toeristen gerichte experience, die overigens wel heel onderhoudend is. Overigens heeft Heineken ook nog een 'echte' bedrijfscollectie van ca. 40.000 objecten, maar die is niet voor publiek toegankelijk. Begin jaren zeventig is Heineken N.V. onder leiding van de heer A.H. Heineken begonnen met het bijeen brengen van een collectie historische voorwerpen die te maken hebben met de geschiedenis van Heineken als onderneming en als merk. De Collectie is steeds in Amsterdam bijeengebleven en sinds 1991 gehuisvest in de in 1988 gesloten brouwerij in Amsterdam die sinds 1991 als Ontvangstcentrum en in 2001 gedeeltelijk tot Heineken Experience werd ingericht. In 2008 is de collectie overgedragen aan de Stichting Heineken Collection. De doelstelling van de Stichting is: het behoud, het verwerven, het beheren en presenteren van de diverse verzamelingen. De archieven van Heineken en overgenomen

brouwerijen zijn in bewaring gegeven bij het Stadsarchief Amsterdam. Een ander voorbeeld is het Philips Museum, gevestigd in Eindhoven. Dit in begin 2013 geopende museum is wel degelijk inzetbaar als marketing tool voor het bedrijf, en wordt ook als zodanig gebruikt, maar biedt tegelijkertijd een gedegen blik op de bedrijfshistorie aan de hand van de collectie.

Internationale ontwikkelingen

Het blijkt dat in andere landen de aandacht voor bedrijfscollecties groter is dan in Nederland. Met name in Duitsland en Italië bestaan er grotere samenwerkingsverbanden dan hier. Het strekt tot aanbeveling om daar eens te gaan kijken. Ook zou een Internationaal Comité van ICOM, bijvoorbeeld COMCOL dit onderwerp op de agenda kunnen zetten.

Conclusie:

Er zijn veel bedrijfscollecties in Nederland, waar op verschillende manier mee wordt omgegaan. Sommige collecties zijn zieltoegend, met anderen gaat het best goed, of worden ze zelfs ingezet als marketing tool. Wel zou er in groter verband samengewerkt kunnen worden. Lidmaatschap van de Vereniging Bedrijf & Historie is daarvoor een eerste stap.

Verder zou er nagedacht moeten worden over allianties met musea en verzamelaars, en het borgen van de duurzaamheid van dit soort collecties. En niet in de laatste plaats: hoe kunnen musea van deze collecties leren?

Datum: april 2014

Blad: 7/11

Verwante partijen:

Vereniging Bedrijf & Historie: <http://vbh-bedrijfshistorie.nl>

Koninklijke Vereniging van Archivarissen in Nederland : <http://www.kvan.nl>

Branchevereniging Archiefinstellingen Nederland: <http://www.archiefbrain.nl>

Federatie Industrieel Erfgoed Nederland: <http://www.industrieel-erfgoed.nl>

European Association of Banking and Financing History: <http://www.eabh.info>

Nederlandsch Economisch Historisch Archief: <http://www.neha.nl>

Dit artikel is geschreven door Christel Schollaardt in opdracht van het VBH bestuur en verschijnt in het blad MuseumVisie van juni 2014. Oplage 2.500. Verschijnt 4x per jaar.

**Studiemiddag van de Stichting
Bedrijfs geschiedenis**

Innovatie en kennisinfrastructuur. Vele wegen naar vernieuwing.

i.s.m. BINT (Bedrijfsleven in Nederland in de Twintigste Eeuw) op vrijdag 16 mei, 14.00-18.00 uur in Museum Boerhaave, Leiden. De studiemiddag staat in het teken van een boekpresentatie en het daaraan gerelateerde thema innovatie. Versterking van het innovatief vermogen van Nederlandse ondernemingen staat momenteel hoog op de politieke agenda. Kennisuitwisseling en -vernieuwing zijn van levensbelang en kennis van de geschiedenis niet minder. In de BINT studie Innovatie en kennisinfrastructuur. Vele wegen naar vernieuwing. schetsen Mila Davids, Harry Lintsen en Arjan van Rooij hoe belangrijk kenniscirculatie is voor ondernemingen die succesvol willen inspelen op technologische veranderingen en wijzigingen in de markt. Aan de hand van tot de verbeelding sprekende innovatieprocessen ontrafelen de auteurs het proces van kennisverwerving binnen de onderneming. Daarbij passeren de bedrijfstakken chemie, consumentenelektronica, voedingsmiddelen en de grafische sector

Datum: april 2014

Blad: 8/11

de revue. Innovatie blijkt veel meer te zijn dan investeren in onderzoek en ontwikkeling. Ondernemingen moeten een balans vinden tussen de interne kennisopbouw en de externe kennisverwerving: iets wat in het verleden op uiteenlopende manieren en met wisselend succes is gebeurd. aanmelden per e-mail bij Gerarda Westerhuis (g.k.westerhuis@uu.nl).

Bereikbaarheid

Voor gedetailleerde routebeschrijvingen verwijzen we u naar de website van het museum:

<http://www.museumboerhaave.nl/bezoekersinformatie/adres-en-route>

Archieven Heineken Brouwerij

De archieven en het erfgoed van Heineken. Voor Heineken is 2014 een jubileumjaar. In 1864 nam Gerard Heineken (1841-1893) de oude Amsterdamse brouwerij De Hooiberg over. Gerard, de grootvader van de legendarische Freddy Heineken, beschikte over een indrukwekkende dadendrang en een uitstekend zakelijk instinct. Hij zou zijn bedrijf in korte tijd tot een succes maken en uiteindelijk zou het onder leiding van zijn kleinzoon uitgroeien tot een wereldmerk, dat onder andere ook Amstel en Brand – naast talloze buitenlandse ondernemingen - incorporeerde. Parallel aan zijn zakelijke successen was Gerard Heineken maatschappelijk geëngageerd en zou hij zijn bijdrage leveren aan de

zogenaamde Tweede Gouden Eeuw van Amsterdam. Dat had hij gemeen met enkele andere verlichte burgers – Van Eeghen bijvoorbeeld, maar ook iemand als Sarphati – die we nu nog kennen, zij het wellicht vooral als straatnamen in de oudere delen van de stad. Amsterdam had in het midden van de 19de eeuw een lange periode van achteruitgang achter de rug. De haven was zo goed als dichtgeslibd en nauwelijks nog bereikbaar voor grote schepen. Industrie had de stad niet, sowieso eigenlijk niet bijzonder veel bedrijvigheid. Regelmatig woedden besmettelijke ziektes als cholera. In 1851 werden Gerards halfzusje en achtjarige broertje het slachtoffer van een epidemie. De noodzaak tot verandering en engagement kreeg Gerard in de directe familiekring voor ogen gevoerd en hij zou zich niet onbetuigd laten. In het Stadsarchief is een tentoonstelling, Heineken's Amsterdam, over deze thema's te bezichtigen. Tegelijkertijd draait in de filmzaal een compilatie van historisch materiaal. Te zien zijn onder andere een vooroorlogse bedrijfsfilm en reclames uit de jaren zestig en zeventig. Ook verscheen onlangs Gerard Heineken. De man, de stad en het bier van Annejet van der Zijl. Vorig jaar had Marielle Hageman al Heineken, de brouwerij in Amsterdam gepubliceerd en binnenkort komt Uitgeverij Boom met het omvangrijke wetenschappelijke werk Heineken: 150 jaar brouwerij, merk en familie van de hand van Keetie Sluyterman en Bram Bouwens. De tentoonstelling en de publicaties zijn tot stand gekomen in samenwerking met de Stichting Heineken Collection, die onder leiding van Annesietske Stapel de

Datum: april 2014

Blad: 9/11

archieven en het historisch erfgoed van het bedrijf beheert.

De Stichting heeft ongeveer 40.000 objecten onder de hoede: van bierviltjes tot en met vaten, flessen en brouwapparatuur. Daarnaast worden reclamemateriaal en een omvangrijke verzameling foto's (meer dan 10.000 stuks, waaronder werk van grote namen als Paul Huf), films en video's beheerd. De personeelsbladen vanaf 1950 zijn evenals de complete reeks jaarverslagen, die door de onderneming sinds 1936 zijn gepubliceerd, op de website te bekijken. In een webshop kunnen naast een agenda en andere merchandise ook afdrukken van oude bedrijfsfoto's en reclame-uitingen worden aangeschaft, zoals dat overigens eveneens bij andere grote consumer brands het geval is. Het bedrijfsarchief is in bewaring gegeven bij het Stadsarchief, waar het kan worden ingezien. De inventarissen en een deel van de stukken zijn digitaal beschikbaar. De notulen van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen (vanaf 1873) zijn niet overgedragen aan een openbaar archief. Voor zover zij ouder dan twintig jaar zijn, kunnen zij na aanmelding worden geraadpleegd via de website van de Heineken Collection, samen met een

serie vergaderstukken behorende bij de notulen van de Raad van Bestuur. Het erfgoed wordt beheerd in de voormalige brouwerij aan de Stadhouderskade. In dat gebouw is ook de Heineken Experience gevestigd, die nog steeds voor menig toerist één van de belangrijkste Amsterdamse sights is: ieder jaar bezoeken honderduizenden belangstellenden van over de hele wereld de interactieve tentoonstelling over het wereldberoemde merk.

Website: www.heinekencollection.com

Voor meer informatie kan contact worden opgenomen met:

Annesietske Stapel

info@heinekencollection.com

Welkom bij Stichting Ontferd Goed

Stichting Ontferd Goed is als enige organisatie in Nederland gespecialiseerd in het herbestemmen van museale collecties. Musea sluiten, al dan niet noodgedwongen, de deuren. Wat gebeurt er dan met de doorgaans waardevolle collecties? Wij zorgen dat deze museale objecten niet verloren gaan. Neem een kijkje in de Ontferd Goed database. Op professionele en zorgvuldige wijze begeleiden wij de ontmanteling van 'verweesde collecties'. Samen met externe deskundigen bepaalt de stichting welke objecten van belang zijn voor het Nederlands erfgoed. Deze brengen wij vervolgens onder bij andere musea en instellingen.

/Stichting
Ontferd Goed

Datum: april 2014

Blad: 10/11

De stukken die over blijven krijgen tijdelijk een mooi plaatsje in het onderkomen van Ontferd Goed. Daar worden ze ter adoptie (lees te koop) aangeboden aan verzamelaars en andere belangstellenden of hergebruikt door kunstenaars, studenten en onderzoekers.

Nieuwsgierig naar onze collectie? Een bezoek aan Stichting Ontferd Goed in de Gruyterfabriek in 's Hertogenbosch is een bijzondere ervaring. Je dwaalt door de bijzondere collecties van Ontferd Goed. Maak kennis met de typemachines en inktpotten van het voormalige museum Scription. Kies een prachtkwast, bladgoud of verfemmer uit de collectie van het Sikkens Schildermuseum. En maak kennis met de 5.000 schilderijen, beelden, grafiek en fotografie van ons project Kunst Zoekt Kamer.

Bel 06 51995393, mail of kom snel eens bij ons langs. Wij zijn open van maandag tot en met vrijdag tussen 10.00 tot 17.00 uur

Geld van Toen

Niet ver van de Koninklijke Nederlandse Munt in Utrecht staat aan de Croeselaan het bestuurscentrum van de Rabobank.

Hier is in de voormalige effectenkluis het Rabo Museum gevestigd. In het museum geeft de bank een kijkje in haar coöperatieve geschiedenis van meer dan een eeuw. In die periode is er nogal wat veranderd, ook als het om betaalmiddelen gaat. Klinkende munt is

in de loop der jaren geleidelijk verdrongen door meer eigentijdse betaalvormen. Sinds eind 2013 is het Rabo Museum verrijkt met een kleine muntexpositie 'Geld van toen'. Zij biedt de bezoeker een selectie uit de bijzondere numismatische verzameling van de bank. Daarin ligt de nadruk op betaalmiddelen die in de afgelopen twee millennia op Nederlands grondgebied zijn gebruikt. Het doel van de verzameling kan worden samengevat in drie begrippen: verzamelen, beheren en verzilveren. Afgezien van de Nederlandsche Bank is de Rabobank een van de weinige banken in Nederland die een dergelijke collectie bezit. De muntverzameling is op een bijzondere wijze verbonden met de geschiedenis van de bank. Bijna een halve eeuw geleden werd zij aangelegd als marketinginstrument; nu, bijna een halve eeuw later, is de collectie een waardevol onderdeel van het bijzondere erfgoed van de Rabobank.

Het Rabo Museum is uitsluitend toegankelijk op afspraak.

Datum: april 2014

Blad: 11/11

Joke Mooij
Afdeling Bedrijfshistorie van Rabobank
Nederland.
Contact: bedrijfshistorie@rn.rabobank.nl.

NEHA 100 jaar

Dit jaar viert de Stichting het Nederlandsch Economisch Historisch Archief (NEHA) zijn 100-jarig bestaan. Ter gelegenheid van dit jubileum zal een feestelijke jubileumbijeenkomst

plaatsvinden op vrijdagmiddag 27 juni 2014. Deze zal plaatsvinden bij de KNAW (Het Trippenhuys, Kloveniersburgwal 29, 1011 JV) te Amsterdam. De middag wordt geleid door Maarten Prak.

Agenda

Op 21 juni is de dag van de architectuur in Amsterdam
http://www.dagvandearchitectuuramsterdam.nl/wp/?page_id=969

21-23 augustus 2014: Conferentie European Business History Association te Utrecht. Het jaarlijkse congres van de European Business History Association vindt plaats in Utrecht van 21 tot en met 23 augustus. U kunt tegen de normale deelnamekosten deze conferentie bijwonen. <https://www.ebha-2014.eu/>

De Stichting Bedrijfsgeschiedenis levert een bijdrage aan deze conferentie door de Poster Sessions van nieuwe jonge onderzoekers te sponsoren. Degene die zijn of haar onderzoek het beste weet te presenteren op de poster, wint een geldbedrag van €250.

Boek Paul Frentrop
Recent is een nieuw boek van Paul Frentrop verschenen. Frentrop is lid van de Stichting

Bedrijfsgeschiedenis. Het boek is getiteld: Het jaar 1759. Een doorsnede van de Verlichting (200 pagina's). Uitgeverij Prometheus. ISBN 978 90 446 24755.

Op 22 juni 2014 zal een boek bij Uitgeverij Boom verschijnen:
Van Twentse bank naar algemene bank. Geschiedenis van de Twentsche Bank, 1840-1964 door D.C.J. van der Werf. Prijs Euro 39,90.